

اسلام مجموعہ سی

« اسلام مجموعہ سی » پر
صائبہ ابراہیمی خلدی
بتریوہ . مدنی پتی آہوہ
لر بمزك بكمو دہ قیدلری
یکیلتری رہا اولنور .

نطاری: « دینی بر عبات ، صیاتی بر دیر » در .

میل ۲ صانی ۳۶ ۱۵ ذی القعدہ ۱۳۳۲ مدیری: حلیم ثابت
۱۰ ایلول ۱۳۳۱

جلد : ۳

قرآنہ کریم
سورۃ بقرہ نك ۲۲۹ نجی آیتندن ۲۳۲ نجی آیتنه قدر منہوم شرقی
[حاشیہ لی مفہوم قرآنندن] مرحوم مناستری رفعت

اجتماعیات

دینك اجتماعی خدمتلی ضیا كوك آب

اسلام اجتماعیاتی

اسلام و جمیت عبداللطیف نوزاد

اقتصاد

ملی سرمایہ [ملی سرمایہ تشکیلاتی] احد محی الدین

تاریخ

بلال حبشی مکرمین

نسخہ سی ۶۰ پارہ در

توزیع یری « زمان کتبخانہ سیدر »

نجم استقبال مطبعہ سی

واحكام الهیه مراعات ایدمه مک خوفی اوله . شاید بوندن خوف ایدرسه کز ینلر کزده آلوب ویرمکده . وبال یوقدر . ایشته حدود الهیه بودر . بونی تجاوز ایتمک هر کیم که حدود الهیه بی تجاوز ایدرسه ظالمیندن اولور .

(۲۳۱) هر کیم ایکنجی طلاقدن سوکره بردها تطلیق ایدرسه ، او قادین اخر براره وارمده کنیسه حلال دکلدر . فقط بو آخر ار تطلیق ایدر و زوج اول ایله حدود الهیه مراعاتلری ظن اولنورسه اول زوج اوله رجوع ایله نکاح ایدلمکده وبال یوقدر . ایشته قومک بیلرسی لازم کمن حدود الهیه بی جناب حق بویه جه بیان ایدر . (۲۳۲) نسا کزی تطلیق ایتدی کز و قنده عدت لرنیک تمامه قدر یا حسن معاشرت قصدیله یقوبک یا خود حسن صورته ترک ایدک . انلره تعدی ایله متضرر ایتمک ایچون یقوبمک . کیم که بو تعدی به تعدی ایدرسه ، کندی نفسته ظلم ایتمش اولور . ایت الهیه بی افسانه اتخاذا تمک . اللهک سزه ویردیکی نعمتلری وسزه ازال بیوردینی کتاب و حکمتی ذکر ایله متصح اولوب الله اتقا ایدک و بیلک که جناب حق هر شیئی بیلور .

اجتماعیات

دینک اجتماعی خدمتلری

۲

دینک اجتماعی خدمتلری سیاسی ، حقوقی ، اقتصادی ، بدیعی ، لسانی ، علمی مؤسسه لری کندی دائرہ سی داخله آلمه سی اولمادینی کچن مقاله ده ایضاح ایتمشدک . متعضو جمعیلر ده دینک بویوک بروطفه سی ده بو مؤسسه لری کندی دائرہ لر نه سر بنست بیراقمیدر .

دین ، عبادت لره اعتقاد لر دن مرکب اولدینی ایچون ، دینک اجتماعی خدمتلری بو ایکی نوع حادثه لره دنیوی فائده لر نیه آرامق اقتضا ایدر [۱] .

[۱] دینک اخروی فائده لری کوستمک موضوعک خارجنده در . بو خصوص اجتماعیلره دکل ، متکملرله قیله عایددر .

عبادت‌لره اعتقادلرک دینوی فائده‌لری حقیقده، اسکیدن بری بر طاقم قاعاتلر موجوددر . بعضلری (شرعی طهارت) ی (طبی طهارت) ک عینی ظن ایدم‌رک (غسل) ، (آبدست) کی قرینعه‌لری می‌ترو بئرک ازاله‌سی حکمته استناد ایتدیرلر. شرعی طهارت اساس اعتباریه معنوی لوئرلردن اوزاقلاشمق ماهیتده اولدینی ایچون بو توجیه دوغرو دکلدی . عادی صوابیه ییقایق (آسه‌سی) و (آی سه‌سی) وظیفه‌لری ایفا ایدم‌ر . حال بوکه شرعی طهارت تمثالی بر ماهیتی خاثر اولدینی ایچون ضرورت حالتده طوراقله تیم سورئیه‌ده اجرا اولونه‌یلیر .

بعض کیمسه‌لرده نمازک فائده‌سی ژیمناستیکده ، اوروجک منفعتی معدنه‌ک حفظالصحه‌سده کورورلرکه دینی یوقدو مادیلشدیرمک خطا‌در .

دینی وظیفه‌لرک اجتماعی خدمت‌لری مادی فائده‌لرده دکل ، معنوی منفعت‌لرده آرامق اقتضا ایدر . چونکه اجتماعی حادثه‌لر اساساً معنوی یعنی اخلاقی و مفکوروی حادثه‌لردن عبارتدر . اجتماعی حادثه‌لرک تدقیقی ایه آتجی اجتماعیات اصولیه اجرا اولونه‌یلیر . اوجالده بزده دینک اجتماعی تاثیرلری اجتماعیات اصولیه تدقیق ایدم‌ر .

دین ، بوتون موجودلری (مقدس) و (زیم [۱] profane) دیه ایکی جنبه‌ آیدر . معبود و اوکا مضاف اولان هرشی مقدسدر ؛ بونلرک خارخنده قالان شیلر اینه زیمدر .

دینک الک اسانلی شرطی زیم حادثه‌لرک مقدس حادثه‌لره تقرب و تماسی منع ایتمکدر . بو ایکی وارلق آراسنده ، اشتقاق غیر ممکن قیلان بر . (تضاد مطلق) موجوددر . زیمی مقدسه یاقلاشدیرمق ؛ قدسیتی تزیم (profaner) ایتمک الک بویوک بر کناهدیر . بونک اخروی قوه مؤیدم‌سندن باشقه دیاده‌ده معجزوی بر قوه مؤیدم‌سی وارددر . تکین اولمیان بوقوت حریمت‌لرکده بولان معقدلری ییلدیرم کنی جاویار ، محو ایدر .

حال بوکه دیگر طرفدن عبادتک ماهیتی‌ده زیم اولان انسانک مقدس اولان

[۱] لائزده مقدسک ضدی معناسی افاده ایدم‌جک برکله اولادینی ایچون اصطلاح اوله‌رق بولکینی قوللانم‌ی مناسب کوردک .

معبودینه تقرب اتمسی دیمکدن . او حالده عادتک اجرا اولونه بیلیمسی ایچون .
اولا عادت ایدمک زیملیکدن قور تولیمسی لازیمدر . عاید ، زیملیکدن قور تولوب
آز جوق مقدساشمه لیدرکه مقدسه تقرب ایدم بیلیمسن . بوندن دولاسدورکه
عادت ایکی دورمه آریلیر . ریجی دورمه عاید ، زیم جادیلردن تجرد ایتمک
جالشیرکه بو نوع عمللره (منفی اینلر) دینلیر . اینکی دورمه ، آریقده
زیملیکدن انیلاخ اتمش اولان عاید ، روحنی معبودینه عرض ایتمک باشلاورکه
بو عمللره (مثبت اینلر) دینلیر .

منفی اینلر بونلردر :

(۱) غسل ، آبدست ، نجاستین طهارت ، حیض و نفاسدن تطهر ، یستر
عورت ، اوروج ؛

(۲) استقبال قبله ، عبادتلیری خصوصی محللرینه اجرا ایتک ، عادتلیری
خصوصی وقتلرینه اجرا ایتک ، اینلره صاع جهتن باشلامق ،

(۳) دنیا کلانی اتممک ، اطرافه قنایق ، میقاتده زیمت لیاستی حقاووب ،
احرامه کیرمک ، احرام ایتیشنده صاخی ، طریاغنی کسمک صورتیه زیمته
میل اتممک .

(۴) فداای نفسیک ، تعالی اولوق اوزره قربان کیمک ، ذکات و فطره
اعطاسیه فداای مالیه بولونق ، جهاد و حج سفرلرینه قاتلامق .

بوماده لردیق اولونجه کور و لورکه اولافردک عضوینه تعلق ایدم عضوئی فعلیلرله
تمک ایچمک کی حادثیلر ؛ ثانیاً فردک مثلاًد و مستغید اولدینی زمانلر و مکانلر (اولور ،
جاشیلر) سفیره لره عادت محللرینی بوزالوده دکلر [۱۷] . ثالثاً تکلم ، تلبس ،
ترین کی فردک خوشلانیدینی بویون شیلر و ابعاً مال و جان و حضور و استراحت
کی فردک محتوض اولدینی شیلر عمومیتله زیمت مایهتده دور .

بو تحلیلدن آنکلاشینلورکه فردم تابد اولان هر شیئی زیمدر ، او حالده منفی
اینلرک غایه سی فردلری فردیدن تجرید ایتک ، (ترک ماشوا) نک اساسی

[۱] زمان و مکانلرکده مقدس اولانلری واردرکه عادتلر بوظلرلر دوزوشده اجرا
اولونور . کعبه و قبله جهتی ، جانیلر ، ابرام ، رمضان ، جمعه ، نماز و قتلری . بونلرک
اجتماعی ماهیتی جائز اولدینی کله جک مقاله ده کوستره جکر .

اولان (نفی فردیت) مرتبه سیم : یونکسانته کدور . او حالدده معنوی لوٹ- فردی آرؤولردن وبالذات فردیتدن عیارلنکرکه غسل و- آبدیشت کنی آیتلر بزی تمثالی برب صورتدن اولوردن تظہیر ایدیورنم دیکر منق آیتلرکده یئنه یوصورتلہ، بزی فردیت- هوس و مریوطیتلردن یعنی معنوی شائبہ لردن تجرید ایلئور . انسان اساساً غریزات (فیزیولوژی) اعتبارلہ خودکام بر حیواندن باشقہ غریزی- دکلدور . اجتماعی خلتک تشکیلی ایدمیلیمه منی ایچون اوله امرده بو خودکاملک- بو فرد بربستلکک ضعیفلمه منی لازمدور . فردیه فردی آرؤولرینه ، منفصالی اختراصلرینه حاکم اولمادیقہ ، فریتندن ، بویوک فداکارلقلر اجرائسه آلتیلمادیقہ (مدنی بالطبع) اوله مازہ اجتماعی حیات ، فردلرہ (گیمشہ تک مالک ، جاننه ، عرضہ دوقونماق ، تئل اولمایوب اییچیلک لیمک) او قویوب یازمق اوکرمک ، تمک ، اخلاقی و ناموسی اولق ، و یوکو ویرمک ، یوک یایمق ، محاربه ده حیاتی فدا لیمک ، ماوغلی عیکزمه ویرمک ، شہید غائله لرینه و مجروح غازیلرہ مالی فداکارلقلر اجرا لیمک کنی) خودکاملقله غنیو قابل تألیف بر حیوق مکلفیلر تحمیل ایدیور . بو وظیفه لری ایفا ایدمیلیمک ایچون فردی- اختراصلری بیکجک قوتلی بر اراده لازمدور .

خلاصه فردک (باقی بالجماعه) اولمه سی ایچون اول امرده (فانی بالجماعه) ائیمه سی مقتضیدر . ایته منق آیتلر انسانده فردی مایه تی حاکم بولونان بونون شیلری زیم یعنی (فانی ، مکروم و حرام) عدا ایدمک انسان اولنرہ تعاق ایدن آرؤو و اختراصلرہ قازیشی تسلیح ایدیور ؛ انسان (بو حاکیت حسن) تعلیمک ائتمه آرؤولری بکمک قادر قوتلر بر اراده ملکه سی اکتساب ایدمک حقیقی انسان مرتبه سه بو کلیور . اولجه خودکام بر فرد ایکن شیمدی فداکار بروننداش اولیور . حتی دینله بیلرکه فردی ضابطه اولمسه بیدی حقوق و اخلاق ضابطه لر تاسس ایدمه بیکدی . منق آیتلر مؤثر و ملامدی بر بربسه سایه شیده یاواش یاواش فردلری فردیتدن تجرید ایدمک اجتماعی اولقه حاضر لیور . او حالدده دینک بالکتر منق آیتلری بیلہ کندی باشه غایت مهم اجتماعی بر عالمدر .

منق آیتلر اساساً مثبت آیتلرہ وصول ایچون بر واسطه دن عبارتدر .

فقط بر صنف عابدلر بوکا غایه درجه سنده قیمت ویرز لر .

بیلرجه (کوندوز صائم ، کیجه قائم) یاشایان ، اعتکافه کیرمن ، نفسی تورلو محرومیتلر و اذیتلرله قیرمغه چالیشان ، مال و ثروتی و حتی ابراهیم ادهم کی تاج و تخیله اولاد و عاقله سنی ترک ایدمزه فکری کندینه مدار فخر یایان ، حقارتلره ، تعرضلره شفقت و اخوتله مقابله یی مساک ایدینن بویوکسک اراده لی دین قهرمانلرینه (زاهد) نامی ویریلیر . بر ملتده بوتون فردلرک زاهد اولمسی امکانسز اولدینی قدر مضردده . فقط هر ملتده قوتلی بز سجه به مثال اولمق اوزره محدود مقدوره بر (زاهدلر زمره سی) بولمق ده الزمدر . چونکه ضعیف اراده لیلر (شدید برعزمک نه خارقه لر اجرا سنه قادر اولدینق کورمکله دوکه مغویتلرینی تقویه ایده بیلیرلر .

زاهدلر حقده کی بولمق یه شویله براعتراض درمیان ایدیا بیلیر : « معتکفلر بالعکس اجتماعی حیاتدن اوزاقلاشیرق منفرد بر حیات یاشایورلر ، احوالده اجتماعیتدن انسالخ ایدمزه فردیته رجوع ایتمه لری لازم گلزمی ؟ ، بوکا شویوله جواب ویررز :

معتکف فردی آرزو و احتیاضلرک یوواسی اولان ، او ، چارشی ، مسیره کی محیطلردن قاجیور ؛ قونوشمق ، اویومق ، یلمک - ایجمک ، کدر والمدن آزاده قالمق کی فردک خوشلانیدینی لذتلردن ، راحتلردن نفسی محروم ایدیور . بوتون بولری یاپارکن فردیتله مجادله ده بولونیور ، مقصدی تمامیه اولنک فوقه چیمقدیر . واقعا فردیتدن قورتولمق ، اجتماعی اولمق ایچون کافی بر شرط دکلدیر ، فقط لابد و ضروری اولان بر شرطدر .

بوندن باشقه معتکفک روخده فردی دویغولر و آرزولر سوندکجه یرلری بوش قالماز ، بونلرک یرلری ، ضدلری اولان اجتماعی دویغولر دولدورور . ذاتاً معتکفک ملا* اسفلدن قاجه سی ملا* اعلایه کوچک ایچون دکلیدر ؟ منق آینلرک اجتماعی خدمتلی آکلاشیلدی ، مثبت آینلرک خدمتلی ده کله جک مقاله ده تدقیق ایدم جکنز .

ضیا کورک آب